

แผนป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM ๒.๕)
องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

จัดทำโดย
สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง
อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

คำนำ

จากสถานการณ์ฝุ่นละอองเกินมาตรฐานในช่วงต้นปีของทุกปี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในภาพรวมของประเทศและในพื้นที่วิกฤติ โดยการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันในทุกภาคส่วน ซึ่งในแต่ละปีได้มีการติดตามประเมินผลสถานการณ์และการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาอุปสรรค เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละออง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง ในปีถัดไป

องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในเขตพื้นที่ จึงได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ลดผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชน และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
๑. สถานการณ์ทั่วไป	๑
๒. วัตถุประสงค์	๒
๓. นโยบาย	๒
๔. สำคัญแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM ๒.๕)	๒
๕. การปฏิบัติการ	๓
๖. การติดต่อสื่อสาร	๔

**แผนป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษของขนาดเล็ก (PM ๒.๕)
องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘**

.....

๑. สถานการณ์ทั่วไป

จากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ที่เกินค่ามาตรฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง ได้มีการประสานและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษของขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มาอย่างต่อเนื่อง โดยในแต่ละปีได้มีการทบทวนสถานการณ์ ผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางด้านสุขภาพของประชาชน ตามนโยบายรัฐบาลที่ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหามลพิษของขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และเน้นย้ำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ปัญหา ติดตามสถานการณ์และบูรณาการสั่งการป้องกันและควบคุมการเผาขยะ เศษวัสดุในพื้นที่โล่งแต่ละพื้นที่อย่างเคร่งครัด ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ จนถึงระดับตำบล

จากข้อมูลของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาเหตุหลักของปัญหามลพิษของขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในช่วงปลายฤดูหนาวของทุกปี บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมเป็นระลอกๆ ทำให้มีลมพัดตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมประเทศไทยตอนบนมีกำลังแรงขึ้น ประเทศไทยตอนบนมีอุณหภูมิลดลงโดยทั่วไป โดยมีอากาศเย็นถึงหนาวและหนาวจัดบางพื้นที่ บางช่วงความกดอากาศสูงที่แผ่ลงมาปกคลุมบริเวณดังกล่าวมีกำลังอ่อนลง จึงส่งผลให้ลมพัดตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังอ่อนลงหรือมีลมสงบตามไปด้วย ประกอบกับมีการผกผันกลับของอุณหภูมิในระดับล่าง ส่งผลให้ระดับความกดอากาศต่ำและการกระจายตัวของฝุ่นละอองอยู่ในระดับต่ำ การไหลเวียนและถ่ายเทของอากาศไม่ดี จึงทำให้เกิดการสะสมของฝุ่นละอองในบรรยากาศและมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น

แหล่งกำเนิดและสาเหตุปัญหามลพิษของขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง มาจากการลักลอบเผาขยะ เผาตอซังข้าวและเศษวัสดุในพื้นที่โล่ง ยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลปล่อยควันดำ ประกอบกับสภาพภูมิอากาศทำให้ฝุ่นละอองกระจายตัวในระดับต่ำ เกิดการสะสมในชั้นบรรยากาศเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพอากาศแย่ลง มลพิษทางอากาศเพิ่มสูงขึ้น เป็นผลเสียต่อสุขภาพและเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจของประชาชน

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษของขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อสถานการณ์ องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง จึงได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษของขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษของขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ลดผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชน และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM ๒.๕) รวมถึงไฟฟ้าและหมอกควัน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง

๒.๒ เพื่อกำหนดแนวทางการประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถร่วมกันดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM ๒.๕) รวมถึงไฟฟ้าและหมอกควัน ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒.๓ เพื่อลดผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชน ที่เกิดจากปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM ๒.๕) รวมถึงไฟฟ้าและหมอกควัน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง

๓. นโยบาย

การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก (Pm ๒.๕) รวมถึงไฟฟ้าและหมอกควัน ต้องเริ่มตั้งแต่การสร้างความรับรู้ สร้างความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของประชาชน โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยเน้นที่การดำเนินการเชิงรุก ผนวกประชาสัมพันธ์ ขอความร่วมมือไม่เผาขยะ เผาตอซังข้าวและเศษวัชพืชในพื้นที่โล่ง ตรวจเช็คระบบเครื่องยนต์ยานพาหนะที่ใช้น้ำมันดีเซลไม่ให้ปล่อยควันดำ ผู้นำชุมชนและประชาชนเฝ้าระวัง ป้องกันมิให้เกิดเหตุเพลิงไหม้ ป้องกันและควบคุมการเกิดไฟในทุกพื้นที่ และประสานเจ้าหน้าที่เข้าระงับเหตุทันทีเมื่อพบเหตุเพลิงไหม้ หน่วยงานราชการบังคับใช้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด

๔. สารสำคัญแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM ๒.๕)

๔.๑ กรอบแนวคิด แผนป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งเน้นการควบคุมแหล่งกำเนิดในแต่ละพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลเป็นรูปธรรม ดังนี้

พื้นที่รกร้างว่างเปล่า

๑) ขอความร่วมมือให้เจ้าของพื้นที่จัดทำแนวป้องกันไฟ ลดความเสี่ยงและเฝ้าระวังป้องกันมิให้เกิดเหตุเพลิงไหม้ ป้องกันและควบคุมการเกิดไฟในพื้นที่ของตนเอง

๒) ออกระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการห้ามทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูล ในพื้นที่สาธารณะและพื้นที่รกร้างว่างเปล่า

พื้นที่เกษตรกรรม

๑) ขอความร่วมมือเกษตรกรไม่เผาตอซังข้าวและเศษวัชพืชในพื้นที่โล่ง

๒) จัดทำโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการใช้ประโยชน์จากเศษวัชพืชให้กับเกษตรกรเพื่อส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

๓) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแนวทางการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

๔) ประกาศใช้มาตรการ ชิงเก็บ ลดเผา ไกล่กลตอซังข้าวให้เป็นปุ๋ย

๔.๒ สื่อสารเชิงรุก

๑) เร่งรัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ทุกรูปแบบ เช่น การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์, ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน, ผ่านสื่อออนไลน์, ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่, เสียงตามสายชุมชน, เวทีเสวนาชุมชน, ป้ายประชาสัมพันธ์, แผ่นพับและสิ่งพิมพ์, การจัดนิทรรศการ, จัดชุดมวลชนประชาสัมพันธ์เชิงรุก เป็นต้น

/๒) สร้างการรับรู้.....

- ๒) สร้างการรับรู้ สร้างความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของประชาชน
 - ๓) เฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ
 - ๔) ออกระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการห้ามทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูล ในพื้นที่สาธารณะและพื้นที่กร
- ร้างว่างเปล่า ห้ามเผาในพื้นที่โล่ง
- ๕) จัดทำโครงการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ และวิทยากร
- ต้นแบบ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕)

๔.๓ การติดตามและประเมินผล

- ๑) สำรวจ สนับสนุน นิเทศ แนะนำ จัดประชุมเพื่อประเมินสถานการณ์และติดตาม
- ๒) ประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปรายงาน

๕. การปฏิบัติการ

๕.๑ จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง ณ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง เพื่อทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ และประสานข้อมูลด้านต่าง ๆ ร่วมกับชุมชนและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์อำนวยการ ฯ

๕.๒ จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันด้วยการณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ผลกระทบที่เกิดจากลักลอบเผาขยะ เผาตอซังข้าวและเศษพืชในพื้นที่โล่ง ยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลปล่อยควันดำ ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

๕.๓ จัดให้มีการเตรียมความพร้อมของกำลังพล ยานพาหนะ อุปกรณ์และเครื่องมือ ในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๕.๔ จัดทำระบบการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อสามารถป้องกันและการระงับเหตุเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ได้ตามสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

๕.๕ เมื่อได้รับรายงานหรือได้รับแจ้งว่าเกิดเหตุเพลิงไหม้ อาทิเช่น เพลิงไหม้กองขยะ เพลิงไหม้หญ้า เพลิงไหม้บ้านเรือนประชาชน หรือเพลิงไหม้โรงงานอุตสาหกรรม ให้เจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องออกเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบทันที แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงกรณีมีพื้นที่ต่อเนื่องกัน หรือขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงกรณีเกิดเหตุร้ายแรงเกินขีดความสามารถ

๕.๖ หากคาดหมายได้ว่าเหตุเพลิงไหม้นั้นเกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตราย หรือเพลิงไหม้ที่เกิดจากการระเบิดของฝุ่น ให้ใช้ความระมัดระวัง และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความเชี่ยวชาญ

๕.๗ การปฏิบัติการในที่เกิดเหตุให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลคลองไผ่ขวาง หรือผู้ที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวางมอบหมาย

๕.๘ เมื่อสถานการณ์จะยุติ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) หรือไม่ แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวางทราบทันที

๕.๙ เมื่อเกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวางที่นอกเหนือจากเหตุเพลิงไหม้ ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง บริหารจัดการตามวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับประชาชน ตามอำนาจหน้าที่และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๑๐ จัดให้มีการออกหน่วยให้บริการประชาชน แนะนำการปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันตนเอง และให้การช่วยเหลือกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน สามารถนำส่งสถานพยาบาลที่มีความเหมาะสมและปลอดภัย

๕.๑๑ จัดให้มีห้องปลอดฝุ่น งดกิจกรรมกลางแจ้ง หรืออาจพิจารณาประกาศหยุดการเรียนการสอน ในโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง เมื่อมีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ที่เกินมาตรฐาน

๕.๑๒ หากพบปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานให้รับรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวางทราบทันที เพื่อหาวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๖. การติดต่อสื่อสาร

๖.๑ ช่องทางการติดต่อสื่อสารองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๓๖-๒๐๒๙๘๐

๖.๒ ช่องทางการติดต่อสื่อสาร messenger องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง อ.บ้านหมอ จ.สระบุรี

(นายทวีป อางหาญ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง

ผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกไผ่ขวาง

แผนงาน/โครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	งบประมาณ ดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน ดำเนินการ
๑	โครงการหมู่บ้านรณรงค์ ชุมชนนำอยู่ตำบลไผ่ขวาง (Big Cleaning Day)	เพื่อทำความสะอาด และปรับปรุงทัศนียภาพในตำบลไผ่ขวาง	จัดกิจกรรม ๕ ครั้งต่อปี	๒๕,๐๐๐	พื้นที่ในเขต อบต. ไผ่ขวางมีความสะอาดมากยิ่งขึ้น	องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง
๒	โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขต อบต.ไผ่ขวาง	เพื่อลดโลกร้อนและปรับปรุงทัศนียภาพให้ร่มรื่นขึ้น	จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้จำนวน ๑ ครั้งต่อปี	๑๐,๐๐๐	ประชาชนร้อยละ ๕๐ มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น	องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง
๓	โครงการส่งเสริมการใช้เตาเผาขยะ "ไร้มลพิษ"	เพื่อให้ลดการเกิดมลภาวะจากการเผาขยะ	จัดกิจกรรม/แนวทางส่งเสริมการใช้เตาเผาขยะไร้มลพิษ	๒๐,๐๐๐	ผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ ๖๐ มีการใช้เตาเผาขยะไร้มลพิษ	องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง
๔	ประกาศห้ามเผาไร่ นา ขยะ หรือสร้างฝุ่นละออง และมาตรการในเขตควบคุมไฟฟ้าในท้องที่จังหวัดสระบุรี	เพื่อลดปริมาณการเกิดฝุ่นละอองและหมอกควันในพื้นที่ตำบลไผ่ขวาง	- ประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์ห้ามเผา ไร่ นา หรือสร้างฝุ่นละออง - ประชาสัมพันธ์การณรงค์ให้ใช้สารอินทรีย์กำจัดตอซังแทนการเผา	๕,๐๐๐	ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๑๐, PM๒.๕) ไม่เกินค่ามาตรฐาน	องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง